

Kirkkoneuvoston kokous 8/2025

Aika 27.8.2025 klo 17.01-19:34, pykälät 89-
Paikka Pappila, Papintie 6, 41900 Petäjävesi

Jäsenet

Bendecon Maarit X
Hautamäki Hanna P
Koskinen Antti vpj. X
Palola Heikki X
Rantapuska Seppo X
Roslöf Tanja T
Saarinen Tuulimaria X
Taipale Tuukka X

X = paikalla

P = poissa

T = Teams

Varajäsenet

Hyvärinen Helena
Kuukkanen Sirkku X
Ohra-aho Jukka
Havu Erkki
Muhos Veikko
Häkli Helky
Taipale Minna
Suonsaari Jorma

Muut läsnä olevat:

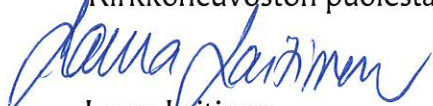
kirkkovaltuuston puheenjohtaja Jari Koskenranta X
kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Hannele Oikarinen X

Puheenjohtaja: kirkkoherra Laura Laitinen X

Sihteeri: Seppo Kolehmainen X

Allekirjoitukset

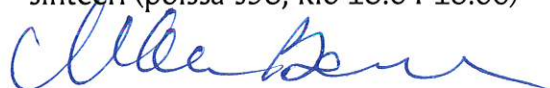
Kirkkoneuvoston puolesta:

Laura Laitinen
puheenjohtaja

Seppo Kolehmainen
sihteeri (poissa §98, klo 18:04-18:06)

Maarit Bendecon
sihteeri §98

Tuulimaria Saarinen
Pöytäkirjantarkastaja

Tuukka Taipale
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty:

Petäjävesi 27.8.2025

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä seurakunnan ilmoitustaululla verkkosivuilla www.petajavedenseurakunta.fi 28.8.-28.9.2025.

Todistaa seurakuntatoimistossa

Tuija Lesonen, toimistos sihteeri

89 § Kokouksen avaus. Alkuhartaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toimittaa alkuhartauden. Todetaan läsnäolijat.

90 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkkojärjestyksen (KJ) 9:1 mukaan neuvoston kokouksen kutsuu koolle kirkkoneuvoston puheenjohtaja Petäjaveden seurakunnan hallintosäännössä mainitulla tavalla (kutsu neuvoston kokoukseen on toimitettava jäsenille viimeistään viittä päivää ennen kokousta; kiireellinen asia voidaan ottaa päätettäväksi, vaikka kokousta ei olisi kutsuttu koolle em. määräajassa). Samalla on kokouksesta ilmoitettava kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

Kutsu tästä kokouksesta on lähetetty 21.8.2025

Kirkkolain (KL) 4:1 mukaan seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Esitys: Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukaisesti

91 § Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esitys: Lisätään Petäjaveden vanhan kirkon asioita käsiteltäviksi kohdassa Muut asiat.

Päätös: Esityksen mukaisesti

92 § Pöytäkirjan tarkastaminen, nähtävänä pitäminen ja siitä ilmoittaminen

Toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa, jonka puheenjohtaja allekirjoittaa ja sihteeri varmentaa (KJ 6:7)

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa tarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, kirkkoneuvosto kokouksessaan (KN ohjesääntö 6:2).

Kirkkoneuvoston päätökset on saatettava seurakunnan jäsenille yleisesti tiedoksi panemalla päätökset tai ilmoitus niistä julki seurakunnan nettisivuilla olevalle ilmoitustaululle, ellei niitä kirkkolain tai kirkkojärjestyksen mukaan ole pidettävä salassa. Pöytäkirja tai ilmoitus siitä on oltava nähtävillä vähintään 21 päivän ajan. Pöytäkirja katsotaan tiedoksi annetuksi 7 vrk kuluttua sen nähtäväksi laittamisesta.

Tämän kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä seurakuntatoimistossa sen aukioloaikana 28.8.-28.9.2025.

Esitys:

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi aakkosjärjestyksen mukaisesti Tuulimaria Saarinen ja Tuukka Taipale.

Päätös: Esityksen mukaisesti

93 § Talouspäällikön tietovartti

Valmistelu: talouspäällikkö Seppo Kolehmainen

- 1) tulos per 310725
- 2) seurakunnan jäsenmäärän kehitys 1-7/25
- 3) verotuloennuste (laadittu 290824)
- 4) vanhan kirkon hautausmaan lohkominen
- 5) maanvuokrasopimus Petäjaveden Erämiesten ry kanssa

94 § Diakonian viranhaltijan irtisanoutuminen (Liite 1)

Valmistelu ja esittely: kirkkoherra Laura Laitinen

Diakonian vs. viranhaltija Pauliina Orrensuo on lähettänyt irtisanoutumisilmoituksen 8.7.2025. Samalla hän ilmoitti, ettei ota vastaan hänelle tarjottua vakituista diakonian virkaa. Orrensuo virkasuhde päättyi 31.7.2025.

Lapsivaikutusten arviointi: Ei suoria lapsivaikutuksia

Esitys: Kirkkoneuvosto merkitsee irtisanoutumisilmoituksen itselleen tiedoksi.

Päätös: merkitään tiedoksi

95 § Diakonian viran täyttäminen

Valmistelu ja esittely: kirkkoherra Laura Laitinen

Diakonian vs. viranhaltija Pauliina Orrensuo on irtisanoutunut seurakunnan palveluksesta 8.7.2025, ja samalla ilmoittanut, ettei ota vastaan hänelle tarjottua vakituista diakonian virkaa.

Seurakunnassa on oltava diakonian viranhaltija. Petäjaveden seurakunnassa diakonian virka on ositettu niin, että diakoniatyön osuus on 80% ja nuoriso- ja rippikoulutyön osuus on 20%.

Diakonianvirka julistetaan avoimeksi. Hakuilmoitus laitetaan duunitori.fi, työmarkkinatori.fi, seurakunnan nettisivuille, Petäjävesi-lehteen ja sosiaalisen median kanaviin. Haku aika 28.8.-12.9.2025. Mahdolliset haastattelut järjestetään kirkkoneuvoston kokouksen yhteydessä 24.9.2025.

Virka otetaan vastaan 1.1.2026 lukien.

Lapsivaikutusten arviointi: Päätöksellä on merkittäviä lapsivaikutuksia virkaan sisältyvän kasvatus- ja diakoniatyön kautta.

Esitys: Kirkkoneuvosto päättää julistaa diakonianviran avoimeksi. Haku aika on 28.8.-12.9.2025.

Päätös: Esityksen mukaisesti

96 § Lähdesillanmäen noin 15,2 hehtaarin suuruisen määräalan myynti (Liite 2)
Valmistelu ja esittely: taluspäällikkö Seppo Kolehmainen

KV 2/2025

23 § Lähdesillanmäen noin 18,05 hehtaarin suuruisen määräalan myyntiin laittaminen

KN 2/2025

19 § Lähdesillanmäen noin 18,05 hehtaarin suuruisen määräalan myyntiin laittaminen

Valmistelija ja esittelijä: taluspäällikkö Seppo Kolehmainen

Asiaa on käsitelty kirkkoneuvoston kokouksessa 7/24 (pvm 040624, 988 Muut esille tulevat asiat).

98 § Muut esille tulevat asiat

- Jari Koskenrannan terveiset
- Valtuutetaan taluspäällikkö valmistelemaan Lähdesillanmäen 18.05 ha palstan myyntiin laittaminen.

Lapsivaikutusten arviointi: Ei suoria lapsivaikutuksia

Esitys: kirkkoneuvosto päättää laittaa Lähdesillanmäen noin 18,05 hehtaarin suuruisen määräalan myyntiin ja esittää kirkkovaltuustolle, että valtuusto laittaa kyseisen määräalan myyntiin ja päättää myyntitavasta.

Päätös: Hanna Hautamäki jääväsi itsensä yhteysjäviyden perusteella (Petäjaveden kunnanhallituksen puheenjohtaja) ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi. Päätettiin esittää kirkkovaltuustolle kyseisen määräalan myyntiinlaittamista ja myyntitavasta päättämistä. Päätettiin myös valtuuttaa talouspäällikkö valmistelemaan myyntiinlaittamista.

Esitys: Kirkkovaltuusto päättää, laittaa Lähdesillanmäen 18.05 ha palstan myyntiin. Samoin kirkkovaltuusto valtuuttaa talouspäällikön valmistelemaan myyntiä.

Hanna Hautamäki jääväsi itsensä yhteysjäviyden perusteella (Petäjaveden kunnanhallituksen puheenjohtaja). Jari Koskenranta jääväsi itsensä yhteysjäviyden vuoksi (Petäjaveden kunnanvaltuuston jäsen). Pykälän aikana puheenjohtajana toimi Hannele Oikarinen.

Päätös: Esityksen mukaan. Päätettiin yksimielisesti pyytää Keski-Suomen metsähoitoyhdistykseltä hinta-arvio ja laittaa Lähdesillanmäen n 18,05 ha:n määräala myyntiin Järvi-Suomen Metsätilat Oy:lle.

Lapsivaikutusten arviointi: Ei suoria lapsivaikutuksia

Järvi-Suomen Metsätilat Oy:n suosituksesta Lähdesillanmäen länsipuolinen osa (n 3,3 ha) jätettiin tarjouspyynnön ulkopuolelle. Keski-Suomen metsähoitoyhdistyksen tekemä tila-arvio oli 99.600 eur ja myyntiesitteessä lähtöhinta oli 102.000 eur. Määräaikaan 18.06.2025 mennessä saatiin kaksi tarjousta, joista korkein oli 105.000 eur. Järvi-Suomen Metsätilat on ilmoittanut 19.06.2025 korkeimman tarjouksen tehneelle, että myyjä hyväksyy 105.000 euron tarjouksen. Tarjouksista käytiin johtoryhmässä sekä sähköpostikirjeenvaihtoa että puhelinkeskusteluita. Ostaja maksaa lohkomiskulut ja varainsiirtoveron. Myyjän pankki (Petäjaveden osuuspankki) on lupautunut vapauttamaan kiinnityksen nyt myytävän Tähtiniemi-nimisen kiinteistön (rekisteriyksikkö 592-404-5-220) määräalan osalta. Järvi-Suomen Metsätilat Oy:n myyntipalkkio on 3% (alv 0%).

Esitys: Kirkkoneuvosto päättää esittää kirkkovaltuustolle korkeimman tarjouksen hyväksymistä ja valtuuttaa talouspäällikön hoitamaan kauppaan liittyvät toimet.

Päätös: Esityksen mukaisesti

---

97 § Ympäristödiplomityön tilannekatsaus

Valmistelu ja esittely: taluspäällikkö Seppo Kolehmainen

KN 2/2023

22 § Ympäristödiplomityöskentelyn aloittaminen

Valmistelu ja esittely: taluspäällikkö Minna Pessinen

Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon ympäristötyön pohjana ovat Kirkon energia- ja ilmastostrategia Hiilineutraali kirkko 2030, Kirkon ilmasto-ohjelma Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus sekä Kirkon ympäristöjärjestelmä eli Kirkon ympäristödiplomi. Jokaisella seurakunnalla, tuomiokapituleilla ja Kirkkohallituksella on Kirkon ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä.

Petäjaveden seurakunnassa ympäristödiplomityö aloitetaan aloituskartoituksella nykytilanteesta. Tämän jälkeen lähdemme toteuttamaan toimenpiteitä kohti diplomia erillisen suunnitelman mukaisesti.

Esitys: Kirkkoneuvosto päättää aloittaa ympäristödiplomityöskentelyn.

Päätös: Kirkkoneuvosto päättää aloittaa ympäristödiplomityöskentelyn.

Lapsivaikutusten arviointi: Ei suoria lapsivaikutuksia

Esitys: kirkkoneuvoston helmikuussa 2023 tekemän aloituspäätöksen jälkeen alkanut pappilan remontti sisäilmaongelmaisen seurakuntakodin vuoksi, seurakuntarakennemuutos-neuvottelut vuosina 2023-2024 sekä taluspäällikköviranhaltijan vaihtuvuus vuonna 2024 ovat pakottaneet siirtämään ympäristödiplomityötä. Tämä vuoksi ympäristödiplomityössä olisi järkevää ottaa yhden (1) vuoden aikaisä vuoden 2026 loppuun mm

Päätös: Esityksen mukaisesti

98 § Ympäristövastaavan valinta

Valmistelu ja esittely: kirkkoherra Laura Laitinen

Kirkkoneuvosto on kokouksessaan 2/2023 päättänyt aloittaa ympäristödiplomityöskentelyn. Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaan työskentelyyn tulee valita seurakunnassa vastuuihminen, jonka tehtävänä on osallistaa, koordinoida ja johtaa prosessia hyödyntäen koko seurakunnan osaamispotentiaalia.

Esitys: taluspäällikkö Minna Pessinen on aikoinaan aloittanut työn ja tässä pienessä organisaatiossa taluspäällikkö on oikein työntekijä jatkamaan työtä. Esitän Seppo Kolehmaista ympäristövastaavaksi.

Päätös: Esityksen mukaisesti.

99 § Hautausmaakatselmus

Valmistelu ja esittely: talouspäällikkö Seppo Kolehmainen

Kirkkoneuvosto huolehtii siitä, että hautausmaan ja sillä olevien rakennusten katselmus suoritetaan vuosittain. Katselmuksessa päätetään toimenpiteistä, joihin hautausmaan hoidosta vastaavan viranhaltijan tekemät esitykset sekä tehdyt havainnot antavat aiheita. Erityisesti katselmuksessa todetaan:

- 1) onko hautaustoimen ohjesääntöä ja vahvistettua hautausmaan käyttösuunnitelmaa noudatettu
- 2) onko hautakirjanpito yhtäpitävä hautausmaalla suoritettujen toimenpiteiden kanssa
- 3) onko yksityisiä hautoja kunnostettu ja hoidettu ohjesäännön mukaisesti
- 4) onko seurakunnan huolehtimien hautojen hoito ollut sopimusten ja annettujen määräysten mukaista. Katselmuksesta laaditaan pöytäkirja.

Kuluvalla valtuustokaudella hautausmaakatselmusryhmään kuuluvat luottamushenkilöistä Heikki Palola ja Antti Koskinen sekä seurakunnan työntekijöistä kirkkoherra Laura Laitinen, suntio-hautausmaanhoitaja Mirja Pietiläinen sekä kirkkoneuvoston kokouksen 9/2024 (20.8.2024) pykälän 133§ mukaisesti Minna Pessisen tilalle uusi talouspäällikkö (nyt Seppo Kolehmainen) ja puutarhurin Tanja Välivaaran tilalle Eliisa Lindholm.

Hautausmaakatselmuksen 2024 huomiot (paikalla Laura Laitinen, Mirja Pietiläinen, Eliisa Lindholm, Suvi Karén, Jirko Penttinen, Heikki Palola, Antti Koskinen):

- *Hautausmaalla olisi hyvä olla opastaulu, samoin olisi hyvä olla viitta "hautausmaatoimisto", joka veisi huoltorakennukselle.
- *Valvontakamera pitäisi kääntää osoittamaan ovea kohti
- *Seurakuntakodilla olevan kipsisen Kristus-patsaan siirtäminen kappeliin. Patsas on kappelin suunnitelleen Elsi Borgin äidin lahjoitus seurakunnalle.
- *Nurmialue on epätasainen. Kuopat ja kohoumat tekevät alueesta hankalasti hoidettavan ja voivat aiheuttaa kaatumisia ja loukkaantumisia.
- *Pääkäytävillä on rikkaruohoa
- *Kappelin nurkalla olisi hyvä olla vesipiste nurmialueen hautojen hoitoa helpottamaan.
- *Pitäisikö pengerrytylle hiekka-alueelle tehdä yhtenäinen reunapengerrys estämään hiekan valumista?
- *Huoltorakennuksen takapihan järjestäminen niin, koneet ja kivet eivät olisi rakennuksen vieressä.

Lapsivaikutusten arviointi: Ei suoria lapsivaikutuksia

Esitys: hautausmaakatselmus pidetään tiistaina 9.9.2025 klo 9-12. Kirkkoneuvostolle merkitään tiedoksi vuoden 2024 katselmuksen jälkeen tehdyt toimet ja mahdolliset uudet huomiot.

Päätös: Esityksen mukaisesti

100 § Muut esille tulevat asiat

-Kirkkoherra on tehnyt Petäjaveden seurakunnan nimissä poliisille rikosilmoituksen 19.8.2025. Rikosilmoitus on ilmoitus mahdollisesta rikoksesta. Tässä vaiheessa ei ole vielä tiedossa asian etenemisen aikataulu tai toimenpiteet. Kirkkoneuvostoa tiedotetaan asian etenemisestä, kun siitä tulee tarkempaa tietoa.

- Lapuan hiippakunnan piispa Matti Salomäen kirje seurakunnille 18.6.2025
Piispainkokous antoi 3.6.2025 pastoraalisen ohjeen tuomiokapituleille avioliittoon vihkimistä tai siunaamista pyytävien samaa sukupuolta olevien parien kohtaamisesta seurakuntatyössä. Kirjeessään piispa Salomäki toteaa, että avioliittoon vihkiminen ja avioliiton siunaaminen ovat kirkollisia toimituksia, joiden soveltuvuudesta kirkkotilaan ei tarvita erillistä päätöstä. Seurakunnat voivat kuitenkin jatkossakin tehdä erillisen päätöksen halutessaan. Petäjaveden seurakunnassakin toimitaan piispan antamien ohjeiden mukaisesti. Piispan kirje liitteenä.

-Petäjaveden vanhan kirkon asioista: keskusteltiin aidasta ja maisemanhoidosta

-pappilan 140-vuotisjuhla oli lämminhenkinen ja hyvä juhla

101 § Viranhaltijapäätökset

Kirkkoherra: diakonian viransijaisen palkkaaminen. Vs. diakonian viranhaltija Pauliina Orrensuon irtisanouduttua niin, että viimeinen viranhoitopäivä oli 31.7.2025, seurakunnalle tuli äkillinen tarve diakonian viranhaltijalle. Kirkkoherra teki viranhaltijapäätöksen 6.8.2025 vs. diakonian viranhaltijan palkkaamisesta. Seurakunnan hallintosäännön mukaan kirkkoherralla on oikeus palkata työntekijä enintään kuuden kuukauden ajaksi viranhaltijapäätöksellä. 6.8.2025 tehdyllä päätöksellä kirkkoherra palkkasi vs. diakonian virkaan Sairi Suomisen ajalle 6.8.-31.12.2025.

Päätös: merkitään tiedoksi

102 § Oikaisuvaatimus ja valitusosoitus

Oikaisuvaatimus/valitus tehdään Kirkkolain 24 luvun mukaisesti

103 § Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19:34

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 89-94, 96, 99-103</p>
	<p>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 89-94, 96, 99-103</p>
	<p>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulien tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:-</p>
	<p>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot 1. kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n, 2. kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 3. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: ---</p>
	<p>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon¹.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: ---</p>

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Petäjäveden kirkkoneuvosto <p>Käyntiosoite: Asematie 1 41900 Petäjävesi Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: petajaveden.seurakunta@evl.fi</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 95, 97-98</p> <p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiannontaa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä</p>
--------------------------------------	--

¹ Hankintalain soveltamisen kynnyksarvot (alv 0 %): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

	tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi: – oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisu n tekeminen	Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisu (Hankintalaki 132–135 §). Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikkö: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisu on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisuun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.
Hankintaoikaisu n sisältö	Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi: – oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot hankintaoikaisu n kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: • Vaasan hallinto-oikeus Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4.krs Postiosoite: PL 204 65101 Vaasa Telekopio: Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet . Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää
	<u>Kirkollisvalitus alistusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: • Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli , pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Käyntiosoite: Kalevankatu 12 3.krs 60100 Seinäjoki Postiosoite: PL 160 60101 Telekopio: Sähköposti: lapua.tuomiokapituli@evl.fi • Kirkkohallitus , pöytäkirjan pykälät: 30 päivää

	<p>PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi</p>
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusajaksi lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
	<p><u>Valitus markkinaoikeuteen</u></p> <p>Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.</p> <p>Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasikirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaohjeissa olevissa kohdissa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot - sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä - päätös, johon haetaan muutosta - millä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>

Oikeuden- käyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.